



FEDERAAL PLAN INZAKE DUURZAME ONTWIKKELING 2000-2004

FRDO dringt aan op bekendmaking en uitvoering

Op 20 juli 2000 keurde de ministerraad de tekst van het Federaal plan inzake duurzame ontwikkeling 2000-2004 goed. De ministerraad van 15 september 2000 keurde het koninklijk besluit over dat plan goed en de motivering voor de afwijkingen van het advies dat de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling op 4 april 2000 over het voorontwerp van dat plan formuleerde. Begin oktober stuurde de FRDO een reactie aan de regering en het parlement. Daarin drong de Raad aan op een ruime bekendmaking van het plan, op een parlementair debat erover en op voldoende middelen om het plan uit te voeren.

De wet van 5 mei 1997 over de duurzame ontwikkeling bepaalt dat de Belgische federale regering om de vier jaar een federaal plan inzake duurzame ontwikkeling zal aannemen. Dat plan moet maatregelen vastleggen die op het federale niveau nodig zijn om duurzame ontwikkeling te realiseren. Het eerste plan geldt voor vier jaar vanaf 19 september 2000, de datum van het koninklijk besluit over het plan. Het is een kaderplan dat tijdens de volgende maanden nog verder moet worden geconcretiseerd.

De volgende beleidsterreinen komen in het plan aan bod: wijziging van consumptiepatronen en productiewijzen, armoedebestrijding en bestrijding van overmatige schuldenlast, beleid inzake gezondheid en milieu, landbouw, mariene milieu, biologische diversiteit, energie, vervoer, en bescherming van de atmosfeer. Daarnaast behandelt het document ook instrumenten met een belangrijke rol in de uitvoering van het plan. Het gaat om internationale overeenkomsten, internationale handel, ontwikkelingssamenwerking, wetenschapsbeleid, fiscaal beleid en ten slotte de nationale rekeningen, indicatoren voor duurzame ontwikkeling en de duurzame-ontwikkelings-

effectbeoordeling. Omdat de grote maatschappelijke groepen een belangrijke rol spelen in een beleid voor duurzame ontwikkeling besteedt het plan ook aandacht aan adviesraden, vrouwen, jongeren en kinderen, en vreemdelingen en vluchtelingen.

Voor elk thema schetst het plan eerst de problemen. Vervolgens formuleert het een (aanzet tot) actieplan met doelstellingen en maatregelen. Het vermeldt ook welke instellingen bij de uitvoering betrokken zijn en het wijst op indicatoren om de ontwikkeling te volgen. Tot besluit presenteert het plan tien "richtsnoeren" voor het beleid inzake duurzame ontwikkeling. Daarmee wil het een dynamiek en een leerproces op gang brengen. Als de overheid en de burgers deze voorschriften in hun dagelijks gedrag gaan toepassen, zal België daarmee een stap in de richting van duurzame ontwikkeling zetten.

Plan bekendmaken

Begin oktober stuurde de FRDO een reactie op het eerste federaal plan inzake duurzame ontwikkeling aan de eerste minister, de staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Daarin uitte de Raad

"De regering zal een grote inspanning doen om de duurzame ontwikkeling in alle beleidsdomeinen te integreren. De leidraad hiervoor is al op 20 juli goedgekeurd, met name in het eerste Federaal plan inzake duurzame ontwikkeling. De komende jaren zal dit plan verder worden uitgevoerd."



FOTO BELGA

In de federale beleidsverklaring van 17 oktober verwees eerste minister Verhofstadt naar het federaal plan inzake duurzame ontwikkeling.

zijn tevredenheid over de goedkeuring van het plan. Een plan dat streeft naar een integratie van economische, sociale en ecologische aspecten van het beleid is immers vernieuwend en het is noodzakelijk voor een duurzame ontwikkeling. In zijn brief wees de Raad er ook op dat nog niet veel landen over zulk een plan beschikken.

De FRDO is van oordeel dat het plan een ruime bekendmaking en verspreiding verdient en daarover formuleerde de Raad enkele voorstellen. Ten eerste vindt de Raad het belangrijk dat het plan wordt gezien als een plan van de hele regering. Tot nu toe heeft de pers het plan soms verkeerd voorgesteld als het plan van de staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling. Die speelt uiteraard een coördinerende rol, maar de hele regering moet het plan uitvoeren. Om

het verkeerde beeld in de pers te vermijden, suggereerde de Raad dat de eerste minister en de staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling samen het plan op een persconferentie zouden presenteren. Om het belang van het plan voor de hele regering te onderstrepen, stelde de Raad nog voor dat de eerste minister er ook uitdrukkelijk zou naar verwijzen in zijn beleidsverklaring van 17 oktober 2000.

Ten tweede wees de FRDO erop dat het koninklijk besluit over de bekendmaking van het plan, ter uitvoering van artikel 5 §3 van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling, nog niet is uitgevaardigd. Naar verluidt zou dit de bekendmaking van het huidige plan niet belemmeren. De nodige middelen daartoe zouden nu immers beschikbaar zijn. Maar de Raad vroeg wel aan de regering om van dit koninklijk besluit spoedig werk te maken.

Ten derde sprak de FRDO de hoop uit dat het plan ruim zal worden verspreid, zowel het plan zelf, als daarvan afgeleide documenten. Voor dat laatste denkt de Raad bijvoorbeeld aan brochures over deelthema's en / of gericht op specifieke doelgroepen. Die brochures moeten de inhoud van het plan toegankelijk maken, onder meer door begrijpelijke teksten, overzichtelijke voorstellingen van de internationale verbintenissen van België, een duidelijk

tijdschema voor de uitvoering van het plan en tabellen over de daarbij ingezette middelen. Als doelgroep mogen de jongeren zeker niet worden vergeten. In dit verband zou de Raad initiatieven via het onderwijs, in overleg en samenwerking met de hiervoor bevoegde gemeenschappen, ten zeerste waarderen. Voorts vroeg de Raad dat ook andere federale adviesraden het plan zouden ontvangen.

Plan uitvoeren

De FRDO hecht veel belang aan debat en dialoog over het plan. De Raad hoopt dat de bekendmaking en verspreiding ervan zullen bijdragen tot het debat over duurzame ontwikkeling in België. De raadpleging van de bevolking over het voorontwerpplan was volgens de Raad een belangrijke oefening. De Raad vindt dat ook het parlement in dit verband een belangrijke rol te spelen heeft. Hij hoopt dat het plan in de plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers tot discussie zal leiden.

Het plan dient niet alleen te worden bekendgemaakt en verspreid, volgens de FRDO komt het er nu vooral op aan het plan uit te voeren. De Raad dringt erop aan dat de regering de nodige financiële en menselijke middelen voor de uitvoering van het plan vrijmaakt. Zoals het vijfde "richtsnoer" uit het plan duidelijk stelt moeten die middelen in overeenstemming worden gebracht met de

Waar vindt u het plan ?

Het *Federaal plan inzake duurzame ontwikkeling 2000-2004* staat op de website van de Interdepartementale Commissie Duurzame Ontwikkeling (ICDO): <http://www.icdo.fgov.be>. U vindt het plan in de rubriek "onze publicaties". Daar bevinden zich ook het koninklijk besluit dat het plan vaststelt en de motivering van de afwijkingen van het advies van de FRDO.

Een papieren versie van het plan kunt u verkrijgen van het kabinet van de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling: Koloniënstraat 56, 1000 Brussel, telefoon 02-227.07.00, fax 02-223.23.64, e-mail: cabinet@deleuze.eunet.be.



ambitieuze doelstellingen van het plan. In de "motivering van de afwijkingen van het advies" kondigt de regering aan dat de concrete bepaling van de in te zetten middelen binnen de normale begrotingsprocedure zal gebeuren. De Raad kijkt dus met grote belangstelling uit naar de toelichting bij de ontwerpbegroting 2001. ■

ADVIEZEN

De algemene vergadering van de FRDO keurde in juni en oktober telkens vijf adviezen goed. De Raad sprak zich onder meer uit over de toepassing van het voorzorgsbeginsel, de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Europese Unie (EU), de beleidsnota van de staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking en het zesde milieuactieprogramma van de EU.

Vorzorgsbeginsel zorgvuldig toepassen

Op 2 februari 2000 keurde de Europese Commissie een mededeling over de

toepassing van het voorzorgsbeginsel goed. De staatshoofden en regeringsleiders van de EU zullen zich erover uitspreken tijdens de Europese Raad die van 7 tot 9 december in Nice plaatsvindt. De FRDO formuleerde op eigen initiatief een advies over de mededeling.

Op het gebied van het milieu en van de gezondheid van mensen, dieren en planten streeft de EU naar een hoog beschermingsniveau. De Commissie probeert dit te bereiken door maatregelen te nemen op basis van voldoende en stevige wetenschappelijke gegevens. Maar soms ontbreekt

een degelijke wetenschappelijke basis en kan de wetenschap geen duidelijk antwoord geven. Als er dan toch vrees bestaat dat het milieu of de gezondheid van mensen, dieren en planten gevaar kunnen lopen, dan is het de taak van de politiek om te bepalen wat een aanvaardbaar risico is. De besluitvorming daarover moet doorzichtig verlopen en alle belanghebbende partijen moeten erbij worden betrokken. Eventuele maatregelen op basis van het voorzorgsbeginsel moeten aan verscheidene richtsnoeren voldoen om een onterechte toepassing van het beginsel te vermijden.

In zijn advies beklemtoont de FRDO de noodzaak van een ruim debat over de toepassing van het voorzorgsbeginsel. Volgens de Raad besteedt de mededeling van de Europese Commissie onvoldoende aandacht aan het besluitvormingsproces. De Raad onderschrijft wel de voorwaarden van de Commissie waaraan maatregelen moeten voldoen, maar vindt preciseringen nodig. De Raad formuleert ook aanbevelingen om de gegrondheid van de gebruikte wetenschappelijke kennis te verzekeren.

Uitstoot van broeikasgassen beperken, onder meer door handel in emissierechten

Van 13 tot en met 24 november vindt in Den Haag de zesde Conferentie van de Partijen in het kader van het klimaatverdrag plaats. Deze CoP6 is zeer belangrijk. Vertegenwoordigers van ruim 180 landen komen bijeen om afspraken te maken over maatregelen om klimaatveranderingen tegen te gaan. Voor veel landen zal de uitkomst van de conferentie doorslaggevend zijn voor hun ratificatie van het Protocol van Kyoto. Dat Protocol, dat in 1997 werd aangenomen, bepaalt dat de industrielanden tegen 2008-2012 hun uitstoot van broeikasgassen moeten terugdringen. Voor België houdt het een vermindering met 7,5 procent ten opzichte van 1990 in, voor de EU met 8 procent. Om die doelstelling te bereiken zijn bijzondere inspanningen en maatregelen nodig, zowel op EU-niveau als in de lidstaten.

Op 8 maart 2000 publiceerde de Europese Commissie haar *Groenboek over de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Europese Unie*. Aan industrielanden biedt het Protocol van Kyoto immers de mogelijkheid om onderling emissierechten - vergunningen om een bepaalde hoeveelheid broeikasgassen uit te stoten - uit te wisselen. Als ondernemingen die rechten aan elkaar kunnen verkopen, zal de uitstoot van broeikasgassen worden verminderd op de plaatsen waar dat het goedkoopst kan gebeuren. In het groenboek stelt de Commissie voor om vanaf 2005 een EU-stelsel voor handel in emissierechten in te voeren, voordat in 2008

het internationale stelsel in werking zou moeten treden. Het document is zowel bedoeld om te informeren over dit vaak verkeerd begrepen instrument als om het debat erover te stimuleren. De Commissie nodigt de belanghebbenden uit om op het groenboek te reageren, in het bijzonder op de tien vragen uit het document. In dit verband vroeg de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling het advies van de FRDO over het groenboek.

De FRDO benadrukt dat de handel in emissierechten slechts een onderdeel mag zijn van een ruimere strategie ter vermindering van de emissies van broeikasgassen. Tegelijk met de invoering van het stelsel voor handel in emissierechten moeten binnenlandse structurele maatregelen worden genomen. Het moeilijkste punt inzake handel in emissierechten bleek voor de Raad de eerste toewijzing van die rechten. Daarover werd geen consensus bereikt.

Beleid ontwikkelingsamenwerking dringend concretiseren

De staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking vroeg een advies over *Kwaliteit in solidariteit. Partnerschap voor duurzame ontwikkeling*, de beleidsnota die hij op 5 april 2000 publiceerde. In zijn advies van 20 juni noemt de FRDO de beleidsnota een interessant document. De Raad waardeert heel wat elementen uit de nota en stemt in grote mate in met de visie van de staatssecretaris. De voornaamste kritiek is dat het document onvoldoende duidelijk maakt wat de staatssecretaris tijdens de huidige

regeerperiode concreet wil realiseren. Volgens de Raad moeten de vaak te algemene en te vage beleidslijnen dringend in een concreet beleid worden omgezet. In een brief van 20 juli liet staatssecretaris Boutmans weten dat hij het advies zeer ter harte neemt. Voor de concretisering van zijn beleid verwees hij naar de strategienota's, waarover de FRDO volgens de *wet van 25 mei 1999 betreffende de Belgische internationale samenwerking* zijn advies zal moeten geven.

De inzet van het zesde milieuactieprogramma van de EU

Op verzoek van de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, mevrouw Magda Aelvoet, formuleerde de FRDO een advies over de inzet van het zesde milieuactieprogramma van de Europese Unie (EU-MAP). De Raad pleit voor een degelijk uitgewerkt en voldoende gedetailleerd programma met duidelijk vastgelegde doelstellingen. De Raad beklemtoont voorts het belang van een evenwichtige integratie van ecologische, economische en sociale aspecten in het beleid. Inzake prioriteiten voor het zesde EU-MAP onderschrijft de FRDO de conclusies van de milieuministers van de EU en verwijst hij onder meer naar de problemen die volgens het Europees Milieuagentschap een ongunstige ontwikkeling kennen. Voor de uitvoering van het programma moeten volgens de FRDO de nodige middelen worden uitgetrokken en moet een optimale mix van instrumenten worden ingezet. Ten slotte wijst de FRDO erop dat een doelgroepenbeleid en sensibilisatie en educatie essentiële onderdelen van een milieuactieprogramma zijn. ■

FORUM

De Commissie van de Europese Unie bereidt momenteel het zesde milieuactieprogramma voor. Op 17 mei 2000 organiseerde de FRDO, samen met de Federale Diensten voor het Leefmilieu, een raadpleging over de inzet van dit programma. Tijdens de raadpleging stelde de FRDO reeds de voorlopige krachtlijnen voor van het advies dat op 20 juni werd goedgekeurd.



WERKGROEPEN

De werkgroepen bereiden de adviezen van de FRDO voor. Deze groepen hebben ook een forumfunctie: ze organiseren bijvoorbeeld studiedagen om de discussie over duurzame ontwikkeling te bevorderen.

De werkgroep *Energie en klimaat* bereidde een advies voor over het groenboek van de Europese Commissie over de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Europese Unie. De groep formuleerde ook een advies over kabels in de Noordzee. Voorts volgt de werkgroep de intergouvernementele conferentie over klimaatverandering die van 13 tot en met 24 november in het Nederlandse Den Haag plaatsvindt.

De werkgroep *Federaal plan* werkt aan een advies over de aanpassing van de wet van 5 mei 1997 betreffende de coördinatie van het federale beleid inzake duurzame ontwikkeling.

De ad-hocwerkgroep *Genetisch gewijzigde organismen* bereidt een

advies voor over genetisch gewijzigde organismen (GGO's) en derde wereld. Op 26 en 27 maart 2001 zal de groep een seminarie organiseren over GGO's, derde wereld en wetenschappelijk onderzoek.

De werkgroep *Internationale betrekkingen* bereidt een advies voor over TRIPs (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights, handelsgerelateerde aspecten van intellectuele eigendomsrechten) en biodiversiteit. De groep zal ook een advies schrijven over de omzetting in Belgisch recht van de Europese richtlijn over de rechtsbescherming van biotechnologische uitvindingen.

De werkgroep *Productnormen* heeft adviezen opgesteld over het op de markt brengen en het gebruik van asbest en over het zwavelgehalte van bepaalde vloeibare brandstoffen. De groep werkt ook aan adviezen over de verpakkingsnormen van het Europees Comité voor Normalisatie en over tributyltin. Daarna zal hij zich buigen over het groenboek over geïntegreerd pro-

ductbeleid dat de Europese Unie in het najaar van 2000 eindelijk zou publiceren.

De werkgroep *Sensibilisatie* werd zopas opgericht, onder meer om toe te zien op de kwaliteit van de educatieve website over duurzame ontwikkeling "Billy Globe".

De werkgroep *Wetenschappelijk onderzoek duurzame ontwikkeling* werkte een advies uit over de mededeling van de Europese Commissie over het voorzorgsbeginsel. Tijdens de volgende maanden zal de groep hierop voortbouwen en een advies voorbereiden over een aantal concrete toepassingen van het voorzorgsbeginsel.

De werkgroepen *Biodiversiteit en bossen* en *Sociaal-economische aspecten van duurzame ontwikkeling* bereiden momenteel geen adviezen voor. ■

NIEUWE ADVIEZEN JUNI - OKTOBER 2000

- Advies over het zesde milieuactieprogramma van de Europese Unie (20 juni 2000)
- Advies over gevaarlijke stoffen en preparaten (20 juni 2000)
- Advies over domeinconcessies voor offshorewindmolens (20 juni 2000)
- Advies over de beleidsnota Ontwikkelingssamenwerking *Kwaliteit in solidariteit. Partnerschap voor duurzame ontwikkeling* (20 juni 2000)
- Advies over de milieueffectbeoordeling en de vergunning en machtiging van bepaalde activiteiten in de zee (20 juni 2000)
- Advies over het *Groenboek over de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Europese Unie* (17 oktober 2000)

- Advies over een ontwerp-KB tot beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest) (17 oktober 2000)
- Advies over de kabels in de Noordzee (17 oktober 2000)
- Advies over het zwavelgehalte van bepaalde vloeibare brandstoffen (17 oktober 2000)
- Advies over de mededeling van de Europese Commissie over de toepassing van het voorzorgsbeginsel (17 oktober 2000)

U kunt deze documenten verkrijgen op het secretariaat van de FRDO. Alle publicaties staan ook op de website van de Raad (<http://www.belspo.be/frdocfdd/>).



FRDO
Federale Raad voor Duurzame
Ontwikkeling
Aduatukersstraat 71-75
B-1040 Brussel
Telefoon: +32-0-2 743 31 50
Fax: +32-0-2 743 31 59
E-mail: mail@frdo-cfdd.fgov.be
Website: <http://www.belspo.be/frdocfdd/>

De FRDO geeft adviezen aan de Belgische federale overheid over het beleid inzake duurzame ontwikkeling.
De Raad organiseert ook activiteiten om het draagvlak voor duurzame ontwikkeling te vergroten.

Gedrukt op chloorvrij gerecycleerd papier
Verantwoordelijke uitgever: Jan De Smedt